



**VARBERGS
KOMMUN**

Kommunstyrelsens förvaltning
Michael Boström, 0340-881 06

Yttrande

2020-07-08

1 (6)

Dnr: KS 2020/0243-7

Region Halland

Yttrande på remiss - Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021-2024

Vad gäller *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021-2024* har för Varbergs kommuns räkning fyra nämnder yttrat sig (förskole- och grundskolenämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden). Nedan följer en kort sammanfattning samt därefter en redogörelse för de olika nämndernas yttranden.

Sammanfattning

Varbergs kommun ställer sig positiv till *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021-2024*. Dokumentet beskriver kulturpolitiska utgångspunkter på ett pedagogiskt sätt och har en stark koppling till den regionala utvecklingsstrategin. Ett rikt och tillgängligt kulturliv är viktigt och stärker människors möjlighet till bland annat utveckling och delaktighet.

De fyra nämnder som yttrat sig har gått in mer detaljerat på vissa delar av remissen utifrån sin egen verksamhet.

Förskole- och grundskolenämnden

Förskole- och grundskoleförvaltningen är positiv till innehållet i *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021-2024*, utifrån helheten. Ambitionen i strategier och prioriteringar knyter väl an till förskole- och grundskoleförvaltningens arbete med nationella mål samt nämndens mål 2020-2023; *Skola för alla och Motivation för lärande*.

Utifrån ett helhetsperspektiv upplever förskole- och grundskoleförvaltningen att planen *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021-2024* innehåller utförliga och konkreta beskrivningar kring vad som ska genomföras och vad man vill åstadkomma. Planen är omfattande och bör därför förtydligas i vilka prioriteringar som ska göras på kort och lång sikt.

I de delar där förskola och skola berörs ser förskole- och grundskoleförvaltningen vidare att det är viktigt att aktiviteter görs tillgängliga även för barn och unga som främst kommunicerar med annat språk än svenska, har en intellektuell funktionsnedsättning, NPF eller andra

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	TELEFON	ORGANISATIONSNUMMER	E-POSTADRESS
Varbergs kommun	Engelbrektsgatan 15, Östra Vallgatan 12 (hiss)	0340-880 00	212000-1249	ks@varberg.se
432 80 Varberg	432 80 Varberg	TELEFAX		WEBBPLATS www.varberg.se

behov av anpassningar. Förvaltningen vill belysa vikten av att ta hänsyn till och synliggöra detta i fortsatt arbete med konkretisering av planen.

Förskole- och grundskoleförvaltningen väljer att lyfta några delar från *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024* med fokus på perspektivet *Stärka barn och ungas möjligheter att uppleva och skapa kultur*:

- Under rubriken *Likvärdig tillgång till kultur* (s. 8) tar planen upp utvecklingsmöjligheten att *göra insatser för att höja medvetenheten och kompetensen kring breddat deltagande*. Förskole- och grundskoleförvaltningen ser här ett behov av att öka denna kompetens även inom förskola och skola och ser vikten av att få möjlighet att delta i kompetensutvecklingsinsatser inom området.
- Under rubriken *Barns och ungas rätt till kultur* (s. 16) nämns mobilitetsstöd som en möjlig väg för barn och unga att få tillgång till valda delar av Hallands kulturliv, *oavsett var de bor*. Förskole- och grundskoleförvaltningen ser ett behov av att se över nuvarande bestämmelser kring mobilitetsstödet som idag innebär att förskolor/skolor endast kan ta del av stödet för att besöka mål *utanför* den egna kommunen. Förskole- och grundskoleförvaltningen vill uppmärksamma att även för de barn och unga som tillhör skolupptagningsområden *utanför den egna kommunens centrum* kan det vara lång resväg och kostsamt att ta sig till ett kulturellt besöksmål. Här tänker förvaltningen framförallt på *vikten av tillgång till och kunskap om kulturarv* som nämns i planen, (s. 46). Ett förslag för att främja likvärdigheten är att istället beräkna stödet utifrån resväg, oavsett kommungränser.
- Vidare under rubriken *Barns och ungas rätt till kultur* (s. 17) skrivs om ambitionen att formulera en plan för hur barn och ungas rättigheter i kulturen ska stärkas. Här ser förskole- och grundskoleförvaltningen att innehållet i en framtida plan kan komma att påverka kommunens arbete och vill därför lyfta vikten av att kommunerna får vara delaktiga i framtagandet.
- Under rubriken *Kritik* (s. 36-37) beskrivs hur man vill *understödja kritisk medvetenhet*. Detta ämne stämmer väl överens med förskolans och skolans uppdrag att *främja ett kritiskt förhållningssätt*. Förskole- och grundskoleförvaltningen önskar därför att man öppnar upp för, och nämner, samarbete med skolan under denna rubrik. Genom ett nära samarbete med skolans verksamhet ges alla barn en likvärdig möjligheten att bli *kritiska granskare och samtalare*.
- Under rubriken *Kultur och Hälsa* (s.37) tar planen upp att *konst och kultur används för sjukdomsförebyggande och läkande processer*. Den

ökande psykiska ohälsan hos barn och unga är här en viktig aspekt att beakta när det gäller kulturaktiviteter som stöd för rehabilitering. Genom att ge barn och unga möjlighet att använda kulturen som ett förebyggande och rehabiliterande verktyg kan den psykiska hälsan och självkänslan stärkas hos denna målgrupp.

Avslutningsvis ser förskole- och grundskoleförvaltningen ett behov av att få delge sitt perspektiv i de sammanhang där samverkan med förskola och skola nämns och ska ske utifrån strategier i *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024*. I det framtida arbetet på tjänstemannanivå med att konkretisera *hur* arbetet ska genomföras känns det angeläget att kommunernas olika förvaltningar görs delaktiga och att åtgärder vidtas för att främja samarbeten och ökad kunskap om varandras verksamhetsområden.

Kultur- och fritidsnämnden

Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021-2024 beskriver kulturpolitiska utgångspunkter på ett pedagogiskt sätt och kopplingen till den regionala utvecklingsstrategin är en viktig markering. Här tar kulturstrategin sin plats även i stads- och samhällsbyggnadsplaneringsprocesser, vilket är positivt.

Utgångspunkten är dock alltid att även om nyttan, bland annat kulturens självklara bidrag till samhällsutvecklingen, ska utvecklas, är vikten av obundenhet och egenvärde svår att överdriva. I ett samhälle där kultur och olika konstytringar riskerar att reduceras till bekväm utsmyckning och lättsmälta intryck måste en progressiv strategi och plan för kulturen värna ifrågasättande, utmaningar och ”skav” för att förhindra stagnation och konformitet. För konst och konstnär, och i förlängningen för människorna i samhället. Detta lyfts till viss del i olika formuleringar. Noteras kan bland annat att satsningen på Halland som konstregion även fortsatt prioriteras, men att kulturkritik nu också upptas som egen konstform är mycket positivt för både branschens och det offentliga samtalets utveckling.

Dokumentet lägger grund för god förståelse kring kontext och uppdrag för den regionala kulturpolitiken. Vad gäller målgrupper lyfts ett vidgat deltagande vilket också får anses vara gott, beaktat att regionen främst verkar via kulturens profession och institution och därmed konsumtion utifrån målgruppsperspektiv. Utpökade målgrupper är framför allt barn och unga men även äldre, personer i utsatta grupper och personer som bor på landsbygden lyfts, vilket stämmer överens med såväl kommunövergripande mål som enskilda mål för kultur- och fritidsnämnden i Varberg.

Kulturskolan som verksamhet lyfts fram vid ett flertal tillfällen, vilket är positivt då förra periodens regionala kulturstrategi innehöll väldigt få kopplingar till den verksamheten.

Kulturens roll för välbefinnande och folkhälsa på grupp- och individnivå beskrivs. Ett viktigt område och fortsatt framåtskridande för området och utvecklat arbetssätt i de årliga verksamhetsplanerna välkomnas.

Samverkan med kommunerna beskrivs väl och här kan noteras att där regionen sträcker ut en hand är det också upp till kommunerna att sträcka ut sin för att parterna ska nå varandra. I tider av besparingar sker prioriteringar på lagstadgad verksamhet vilket medför att kommunernas efterfrågan på samarbeten och nyttjande av regionala resurser riskerar att krympa.

Förslag till kulturstrategi och kulturplan 2021-2024 har förankrats hos kommunerna i flera steg. För kultur- och fritidsförvaltning och -nämnd i Varbergs kommun kan konstaterats att information och samarbetstillfällen har givits vid ett stort antal tillfällen och de åsikter som framkommit bedöms ha beaktats och arbetats in på ett gott sätt.

Möjliga utvecklingsområden

1. Kulturens roll för samhällsutveckling lyfts. Vad detta egentligen innebär på ett strategiskt plan för region och kommun är inte helt tydligt. På samma sätt är det inte helt tydligt vad som sammanlänkar den regionala utvecklingsstrategin och dess realiserande via kulturpolitiken. Här har angetts att det finns tillfällen att synka dessa med den nya regionala utvecklingsstrategin, vilket kan stärka kopplingen. Bedömningen är att dock att nyttoaspekten inte minskar värdet av ett något utvecklat resonemang om konstens egenvärde.

2. Digitaliserad kultur kan vara ett media och anges också som egen kulturyttring i form av spelkultur under avsnittet bibliotek, men tendens finns kring utveckling mot egen konst- och/eller kulturform och skulle kunna motivera ett eget avsnitt.

3. Dokumentet beskriver vid flera tillfällen möjligheten att nå ut till målgrupper och möjlighet till ett breddat utbud med hjälp av digitalisering. Det är av vikt att trycka på att fysiska mötesplatser inte får glömmas i och med digitaliseringen. Fysiska mötesplatser är centralt för alla samhällsgrupper för att kunna ta del av kulturutbudet samt för att människor ska få förutsättningar att mötas i ett demokratiskt samhälle. Särskilt för grupper som av olika anledningar befinner sig utanför den digitala världen. Ett fortsatt regionalt samarbete kring kulturen som fysisk mötesplats är önskvärd och frågan blir än mer aktuell i återuppbyggnaden efter Covid-19.

4. Jämställdhet återkommer som prioriterad för såväl verksamhet som uppföljning av denna. Bedömningen är att strategi och plan skulle vinna på att sammanhållet betona vikten av jämställdhet och uppföljning av denna, exempelvis genom att resursfördelning uppdelat på kön ska följas upp med statistik och god metod för analys. Det är viktigt att detta på övergripande nivå inte hänförs till Kulturrådet utan även utvecklas i regionens egen regi.

Socialnämnden

Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021 – 2024 ska utgöra en grund för de kommande årens kultursatsningar inom regionen för alla målgrupper. I detta yttrande kommer endast insatser för de målgrupper socialnämnden ansvarar för att beröras.

Socialnämnden tillstyrker förslaget till Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021 – 2024 och lämnar följande synpunkter:

I planen står ”*Ett rikt kulturliv stärker dessutom gemenskapen, vitaliserar demokratin, gynnar folkhälsan och medverkar till en god livsmiljö för invånarna oavsett kön, bakgrund eller funktionalitet.*” Inom flera delar av planen nämns både äldre och personer med funktionshinder och att de insatser som genomförs även ska vara anpassade för dessa grupper. Det är positivt att regionen satsar på kultur och samarbete mellan kommunerna och regionen. Olika kulturaktiviteter och den utveckling som sker måste omfatta alla grupper i samhället. Det är dock viktigt att se, och förstå, att dessa grupper – äldre och personer med funktionshinder – inte är homogena grupper, utan består av olika individer med olika intressen.

I den plan som tagits fram för de kommande fyra åren finns dessa grupper nämnda på flera ställen. Socialnämnden ser det som positivt och förutsätter att arbetet för att erbjuda kultur för *alla* medborgare i kommunen även fortsättningsvis kommer att utvecklas.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024*. Ett rikt och tillgängligt kulturliv är viktigt och stärker människors möjlighet till bland annat utveckling och delaktighet.

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen håller med om vikten av att stärka barns och ungas möjligheter att uppleva och skapa kultur samt om att samverkan är en viktig del för att nå framgång i det arbetet. Inom regionen finns idag en god struktur för samverkan.

Genom kultur i skolan ges unga, oavsett bakgrund, möjlighet att uppleva och skapa kultur. Region Halland tar fram ett kulturutbud för barn och unga som subventioneras med regionala medel. Region Halland lyfter att en särskild satsning ska göras riktad mot gymnasiet och fristående skolor vad gäller förmedling av kulturprogram.

Peder Skrivares skola (PS) tar idag del av Region Hallands subventionerade kulturutbud. Detta möjliggörs till stor del genom att det finns en tjänst på 10

procent på PS som samordnar, bokar och förmedlar kulturupplevelser till skolans elever. Under 2020 har cirka 1 400 elever kunnat ta del av någon kulturupplevelse som PS har förmedlat och finansierat med hjälp av Region Halland.

PS förmedlar inte bara regionens scenkonst- och kulturutbud, utan använder sig också av Varbergs kommuns konstutbud i form av visningar och workshops på Varbergs konsthall/Komedianten.

Sammanfattningsvis är utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen positiv till *Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024* och har inga invändningar mot förslaget.

Kommunstyrelsens förvaltning

Michael Boström